

De Veluwsche Verkenners zijn opgericht in april 1930 als afsplitsing van de Velsche Woudlopers (ontstaan in 1920) omdat de belangstelling voor Scouting te groot werd.

Vlak voor de oorlog is Henk Snoek hopman bij de groep. De troep hield een dagboek bij waarin ze allerlei activiteiten beschrijven.

Op 11 mei 1940 had de groep het plan om met Pinksteren te gaan kamperen, maar de inval van de Duitsers op 10 mei gooide roet in het eten. De groep bood haar diensten aan maar dit kon niet doorgaan omdat het houden van verenigingen verboden was. Maar op 17 mei werd door de groep gecollecteerd voor krijgsgevangenen. Er werden kleren, sokken, schoenen, handdoeken, chocola, etenswaren, sigaretten, zeep etc ingezameld die naar het Rode Kruis op het Roermondsplein gebracht werd. Daar werden er pakken van gemaakt die naar de gevangen militairen in de Coehoornkazerne werden gebracht. De scouts brachten vervolgens brieven van de militairen naar familieleden in de stad. Siemen Sleswijk Visser schrijft het verslag.

Na de Duitse inval en voor het verbod op Scouting ondernemen de scouts nog allerlei activiteiten. Ze gaan op winterkamp en organiseren groepspatrouillewedstrijden. Op 3 maart 1941 werden in Zypendaal door de commandant van de Brandweer, de heer A. Jonker, de insignes „brandweerman" uitgereikt aan de deelnemers van een door hem aan de Arnhemse Padvinders gegeven cursus „brandweer". Hier waren ook scouts van de Veluwse Verkenners bij.

Na het verbod op Scouting op 2 april 1941 werd het clubhuis verzegeld, maar leden van de groep braken in en haalden er de voor de groep waardevolle spullen uit. De groep hield geheime bijeenkomsten, ondanks het verbod op Scouting. In de zomer van 1941 gaat de groep zelfs op kamp. De groep had een vast pied a terre in Voorst bij Zutphen. Henk Snoek maakt daar foto's van hun activiteiten.

Leden van de groep en van andere Arnhemse groepen, zijn actief als ordonnans bij de Arnhemse brandweer. Ze hebben zo meer bewegingsvrijheid.

Na de Slag om Arnhem in september 1944 werd de stad ontruimd en de inwoners evacueerden, onder andere naar Apeldoorn. Na de bevrijding van Arnhem kunnen de evacués niet direct terugkeren en om in Arnhem te mogen gaan wonen is een vergunning nodig. Scouts zijn met het Rode Kruis onder de eersten die de stad in mogen om deze weer leefbaar te maken. Op 17 april 1945 waren de vaandrig Henk Rijkmans en Henk Hopman Snoek in Apeldoorn. Voor het eerst kon na het verbod op Scouting weer een uniform gedragen worden. Hopman Snoek ging met de commandant van de Brandweer die middag terug naar Arnhem. De hopman had duidelijk zichtbare kentekenen van een verwonding. Na een overnachting in Schaarsbergen kwamen ze de volgende dag in de stad aan. De ordonnansdienst kwam langzaam op gang. Onder de eerste ordonnansen, die onder leiding van hopman Snoek aan de slag gingen, waren twee Veluwsche Verkenners, Lex Wolters en Jan Heinen. De ordonnans dienst groeide uit tot 100 man, met onder andere de Veluwsche Verkenners Vaandrig Henk Rijkmans, Lex Wolters, Dik Visser, Jan Heinen, Wim Hofman, Rein Schortinghuis, Han Sijmons, Evert Botter, Hans Stil, Jinter van Loon en Bert Bronsveld. Later sloten ook de oud welpen Jan de Lange en Joop Kassenaar aan. Ze werkten als begeleider van transporten, bij het Militaire gezag, de centrale keuken, de brandweer, Medische Hulpdienst, bij de Inlichtingendienst, bij de PTT, de POD, het gemeentehuis, de voedselvoorziening, kortom waar maar gewerkt moest worden.

Koude doorraringen.
Het was een weinig verhefkaad beeld: leeg gehaalde huizen, uitgebrande huizen, barricade en loopgraven. Maar Arnhem was vrij en de opbouw kon een aanvang maken. Opleidbaar kwam de Ordonnansdienst in Arnhem in functie. Onder die eerste ordonnansen, die onder leiding van Hopman Snoek in Arnhem aan de slag gingen, waren 2 V.V.ers: Lex Wolters en Jan Heinen. Die eerste nacht werd geslapen in een tentje in de tuin van Sacré Coeur; het gebouw zelf was nog onbewoonbaar.

De padvindsters verbleven op Sacré Coeur, het voormalige meisjesspensionaat dat op dat moment dienst deed als gemeentehuis. Een moeder van één van de verkenners schrijft: 't Zijn net kazernes, zoo zijn de zalen ingedeeld; 2 kribben boven elkaar en elk een vaste waschtafel, die ze met twee moeten gebruiken. Elke morgen appel met de vlag vooraan. Er word veel werk door deze jongens gedaan. 't Is net iets wat Jack past; hij heeft daar altijd zooveel voor gevoeld. 't Is nu al de derde keer dat hij opnieuw alleen van huis is. Eerst in Reusel 3 jaar op 't pensionaat, 1 jaar gymnasium in Nijmegen en nu weer alleen naar Arnhem. Ik hoop dat wij er nu met 3 of 4 weken ook zullen zijn.

Toen de Koningin Arnhem bezocht vormden de scouts een erehaag bij de ingang van de Sacre Cour. Ze sprak de wens uit als eerste de padvindsters te willen inspecteren.

Op 30 juni 1945 werd het districtshoofdkwartier geopend. De groepen hadden geen eigen gebouw en het districtshoofdkwartier vervulde een belangrijke functie om samen te komen. De binnen de ordonnans ingezette samenwerking tussen de NPV, KV en NPG werd hier ook voortgezet.

14 juli 1945 vond de eerste opkomst plaats. De patrouilleleiders waren jongens die al voor de oorlog lid waren en eigenlijk te oud waren voor de scouts, maar er werd afgesproken dat ze aanbleven tot de patrouille draaide. Daarna gingen ze over naar de voortrekkers of leiding. In de zomer van 1945 werd een kamp in Voorst gehouden. Een jaar later ging de groep op kamp naar Engeland.

Bij de Veluwse Verkenners zaten verschillende scouts die actief waren in de oorlog of slachtoffer werden.

- Garrit Memelink was scoutsleiding van oktober 1933 tot januari 1934 bij de Veluwsche Verkenners. Hij was actief bij de Ordedienst en de Binnenlandse Strijdkrachten en trad op als gids tijdens de slag om Arnhem.
- Jo Onnekink was scout bij de groep, lid van verzetsgroep Oranjewacht en Engelandvaarder. In Londen werd hij lid van de Tijdelijke vereniging.
- Henk Snoek raakte gewond tijdens de oorlog, maar het is niet duidelijk waardoor.
- Bert Gorissen was scout en voortrekker bij de groep. Hij was actief in het verzet en hielp met het laten onderduiken van joden.
- Charles Folmer was van begin 1934 tot september 1936 groepsleider en oubaas bij de Zypse Voortrekkersgroep en hopman bij de Veluwse verkenners in Arnhem. Hij wordt actief in de koopvaardij.
- Jan Hulleman was tot 1938 oubaas bij de groep en zat samen met hopman Dick Folmer uit Zeist en Jo Onnekink bij verzetsgroep de Oranjewacht.
- Louis Hartman was scout bij de groep. Na het verbod op Scouting stak hij verschillende Scoutinggebouwen in brand om te voorkomen dat de Jeugdstorm er gebruik van zou maken.
- Siemen Sleswijk Visser is scout bij de groep en schrijver van het logboek. Hij raakt betrokken bij het verzet. Hij kwam op 9 augustus 1946 in Arnhem om het leven ten gevolge van een motorongeluk.
- Herbert Kahané was joods en scout bij de groep. Hij werd vermoord in concentratiekamp Sobibor.
- Raf Sllberberg was joods en scout en voortrekker bij de groep. Hij werd vermoord in concentratiekamp Mauthausen.

Meer informatie

[De jeugd ging in 't - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[DVV-Wat-weten-we-van-de-Veluwsche-verkenners-1.pdf \(geuzenarchief.nl\)](#)
[1946 \(timkrooneman.nl\)](#)

[Beeldbank \(beeldbankwo2.nl\)](#)

[105 Dagboek, 1940-1952. 1 deel \(Gelders Archief\) - Gelders Archief](#)

[104 Journaal, 1938-1949. 1 deel \(Gelders Archief\) - Gelders Archief](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.